

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

BALIKESİR İVRİNDİ BELEDİYESİ

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	9
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	11
7. DENETİM BULGULARI	11

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	4
Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri	5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	6
Tablo 8: Hatalı Amortisman Tablosu	13
Tablo 9: Parasal Limit Dahilindeki Doğrudan Teminde Yüzde On Sınırının Aşılması	29

KISALTMALAR

BASKİ	Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
MAPEG	Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Satışı Yapılan Arsa ve Arazilerin Hatalı Muhasebeleştirilmesi
2. Maddi Duran Varlıklar İçin Ayrılan Amortismanların Hatalı Hesaplanması
3. Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresine Devredilen Su ve Kanalizasyon Hatlarının Mali Tablolarda Yer Alması
4. İller Bankası Sermaye Payının Enflasyon Muhasebesi Kapsamında Değerlendirilmesi

B. Diğer Bulgular

1. Dönüşüm Projeleri Özel Hesabına Kaydedilen Tutarın Bir Kısımının Amacı Dışında Kullanılması
2. Kül-Cüruf Satışı İhale Şartname ve Sözleşmesinde Kesin Teminat Alınmamasına İlişkin Hüküm Olması
3. İdari Para Cezalarının Takip ve Tahsil Edilmemesi
4. Ulusal Bayram Gününde Çalışan İşyerlerinden Çalışma Ruhsatı Harcının Tahsil Edilmemesi
5. Yapım İşinde Kesin Teminat Mektubunun Süresinin Dolmasına Rağmen Kesin Teminat Alınmadan İşe Devam Edilmesi
6. Harcama Pusulası Karşılığında Yapılan Ödemelerinin Yayınlık ve Süreklilik Arz Etmesi
7. Maden İşletmelerinden Alınması Gereken Belediye Payının Takibinde Eksiklikler Olması
8. İdarenin Norm Kadrosunun %14'ünün Kullanılarak, Personel İstihdamının Asıl Olarak Şirket Üzerinden Gerçekleştirilmesi
9. Hizmet Alımı Yoluyla Belediye Şirketinden İstihdam Edilen İşçi Personelin Zabıta Olarak Görevlendirilmesi
10. Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Alımlarda Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması
11. Mülkiyeti İdareye Ait Taşınmazların İhalesiz Biçimde Kullanılması

12. Kiraya Verilen Taşınmazlara Ait Bazı Sabit Giderlerin İdarenin Bütçesinden Karşılanması
13. Şirket Personelinin Arşiv Araştırmasının İşe Başladıktan Sonra Yapılması
14. Hurdaya Ayrılan Taşınırın Elden Çıkarılacak Varlıklar Hesabı Kullanılmadan Giderleştirilmesi
15. Taşınmaz Satış İhalelerine İlişkin Şartnamelerde Rekabet Ortamının Oluşmasını Engelleyen İfadelerin Bulunması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Balıkesir İvrindi Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde genel yönetim kapsamında yer almakta olup, faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı, bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını

karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'a göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

İvrindi Belediyesinin karar organı olan İvrindi Belediye Meclisi, Belediye Başkanı ve 15 meclis üyesinden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak Yazı İşleri, Mali Hizmetler, Fen İşleri ve Zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok bir adet belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

İvrindi Belediyesinin teşkilat yapısında doğrudan Başkana bağlı birim bulunmamaktadır. Başkana bağlı olarak görevlendirme ile 1 memur başkan yardımcısı, seçilmiş olarak 1 Belediye Başkan Yardımcısı olarak toplamda 2 Başkan Yardımcısı görev yapmaktadır. Belediye Meclis Kararı ile; Yazı İşleri, Mali Hizmetler, Fen İşleri ve Zabıta Hizmetleri, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Veterinerlik İşleri Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Park ve Bahçeler Müdürlüğü, Temizlik İşleri, Muhtarlık İşleri Müdürlüğü ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü olmak üzere 11 adet birim Müdürlüğü bulunmaktadır. Hizmet birimleri, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	148	11
Sözleşmeli Personel	-	7
Kadrolu İşçi	73	5
Geçici İşçi	-	-
Toplam	221	23
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	118

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu 1 adet şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri 27.05.2016 tarihli ve 29724 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin

veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda İvrindi Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

İvrindi Belediyesinin 2024 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod	Giderin Türü	Geçen Yılda Devreden Ödenek (TL)	Bütçe ile Verilen Ödenek (TL)	Ek ve Olağanüstü Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0,00	24.719.600,00	0,00	4.836.000,00	29.555.600,00	26.162.393,21	3.393.206,79	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	2.851.800,00	0,00	693.000,00	3.544.800,00	2.804.680,54	740.119,46	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	7.360.000,00	127.934.900,00	0,00	17.443.000,00	152.737.900,00	131.198.238,13	21.539.661,87	0,00
04	Faiz Giderleri	0,00	1.900.000,00	0,00	500.000,00	2.400.000,00	2.397.449,38	2.550,62	0,00
05	Cari Transferler	440.000,00	4.797.500,00	0,00	-550.000,00	4.687.500,00	4.191.278,47	496.221,53	0,00
06	Sermaye Giderleri	28.200.000,00	34.732.000,00	0,00	-8.160.000,00	54.772.000,00	25.275.950,47	29.496.049,53	0,00
07	Sermaye Transferleri	0,00	3.800.000,00	0,00	0,00	3.800.000,00	0,00	1.800.000,00	2.000.000,00
08	Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09	Yedek Ödenek	0,00	22.000.000,00	0,00	-14.762.000,00	7.238.000,00	0,00	7.238.000,00	0,00
Toplam		36.000.000,00	222.735.800,00	0	0,00	258.735.800,00	192.029.990,20	64.706.172,92	2.000.000,00

İvrindi Belediyesinin 2024 mali yılı bütçesi ile 222.735.800,00 TL ödenek öngörölmüş olmakla birlikte geçen yıldan devreden ödenek ile birlikte 2024 yılı ödenek toplamı 258.735.800,00 TL olmuştur. Yıl içinde 192.029.990,20 TL bütçe gideri yapılmış ve 64.706.172,92 TL ödenek iptal edilmiş olup 2025 yılına 2.000.000,00 TL ödenek devretmiştir.

Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	24.749.800,00	10.101.607,28	2.710,62	10.098.896,66	40,80
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	36.116.000,00	33.074.958,59	0,00	33.074.958,59	91,58
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	17.529.000,00	19.419.418,88	0,00	19.419.418,88	110,78
05- Diğer Gelirler	134.643.000,00	122.305.508,39	2.036,19	122.303.472,20	90,84
06- Sermaye Gelirleri	45.698.000,00	25.363.452,03	93.000,00	25.270.452,03	55,30
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09- Red ve İadeler	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	258.735.800,00	210.264.945,17	97.746,81	210.167.198,36	81,23

2024 yılında net bütçe geliri %81,23 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirlerinde (%40,80), teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde (%91,58), alınan bağış ve yardım gelirlerinde (%110,78), diğer gelirlerde (%90,84), sermaye gelirlerinde (%55,30) gerçekleşme olmuştur.

Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	24.719.600,00	26.162.393,21	105,83
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	2.851.800,00	2.804.680,54	98,35
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	135.294.900,00	131.198.238,13	96,97
04- Faiz Gideri	1.900.000,00	2.397.449,38	126,00
05- Cari Transferler	5.237.500,00	4.191.278,47	80,00
06- Sermaye Giderleri	62.932.000,00	25.275.950,47	40,16
07- Sermaye Transferleri	3.800.000,00	0,00	0,00-
08- Borç Verme	0,00	0,00	0,00
09- Yedek Ödenekler	22.000.000,00	0,00	0,00
Toplam	258.735.800,00	192.029.990,20	74,22

2024 yılında bütçe giderleri %74,22 seviyesinde gerçekleşmiştir. Bütçe başlangıç ödeneğine göre oransal olarak en önemli sapmalar sermaye giderleri ve cari transferlerde olmuştur. Sermaye giderlerinin %40 seviyesinde gerçekleşme nedeni yapılması planlanan protokollerin gerçekleşmemesi ve satışı yapılacak olan arsa satış ihalelerinin yapılamamasından kaynaklanmıştır.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2024 yılının 2023 yılına, 2023 yılının 2022 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2022 Yılı (TL) (A)	2023 Yılı (TL) (B)	2024 Yılı (TL) (C)	2023-2022 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2024-2023 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	4.591.842,35	7.029.180,36	10.101.607,28	53,08	43,71
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	12.202.864,10	14.376.991,52	33.074.958,59	17,82	130,05
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	5.157.993,85	22.165.787,96	19.419.418,88	329,74	-12,39
Diğer Gelirler	38.632.454,00	67.460.243,24	122.305.508,39	74,62	81,30
Sermaye Gelirleri	867.261,40	5.078.687,95	25.363.452,03	485,60	399,41
Toplam	61.452.415,70	116.110.891,03	210.264.945,17	88,94	81,08
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	1.790.092,00	34.194,95	97.746,81	0,00	0,00
Net Toplam	61.450.624,78	116.076.696,08	210.167.198,36	88,89	81,06

2024 yılında gelirler bir önceki yıla göre 94.090.502,28 TL tutarında (%81,06) artış göstermiştir. Alınan bağış ve yardımlar hariç olmak üzere bütçe gelirlerini oluşturan tüm kalemlerde artış olmuştur. Diğer gelirler merkezi idare vergi gelirlerinden alınan paylardaki artıştan dolayı artmıştır.

Bütçe gelirlerine diğer önemli katkı, bir önceki yıla göre taşınmaz satışlarından elde edilen gelirlerdeki artış olmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2022 Yılı (TL) (A)	2023 Yılı (TL) (B)	2024 Yılı (TL) (C)	2023-2022 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2024-2023 Değişim Oranı (%) [E=(C- B)/B]
Personel Giderleri	5.819.204,91	14.088.269,73	26.162.393,21	142,10	85,70
SGK Devlet Prim Giderleri	807.519,62	1.582.960,12	2.804.680,54	96,03	77,18
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	45.281.994,62	80.174.229,26	131.198.238,13	77,06	63,64
Faiz Giderleri	619.017,39	1.035.695,58	2.397.449,38	67,31	131,48
Cari Transferler	1.605.773,50	2.473.395,38	4.191.278,47	54,03	69,45
Sermaye Giderleri	17.983.123,68	40.112.522,17	25.275.950,47	123,06	-36,99
Sermaye Transferleri	1.700.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	73.816.633,72	139.467.072,24	192.029.990,20	88,94	37,69

İdarenin bütçe giderleri toplamı 2024 yılında bir önceki yıla göre 52.562.917,96 TL tutarında (%37,69) artmıştır. Yılın özellikle ilk altı ayı boyunca artmakta olan enflasyon nedeniyle sermaye giderleri hariç gider çeşitlerinin tümünde artış olmuştur. Gider kalemleri incelendiğinde; 2024 yılında tutar olarak en büyük artış mal ve hizmet alımlarında gerçekleşmiştir. Oransal olarak en büyük artış ise 2024 yılı faiz oranlarındaki yüksek seyre paralel olarak faiz giderlerinde olmuştur.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın İdarenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2024 yılı Faaliyet Gideri 165.383.362,59 TL, Faaliyet Geliri 243.126.167,43 TL olup 84.419.633,63 TL'lik enflasyon düzeltmesi ile Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 162.162.438,47 TL olarak gerçekleşmiştir.

İvrindi Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	İvrindi BELTOT Personel Hizmetleri Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.	9.015.000,00	9.015.000,00	100

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

İvrindi Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, 23.12.2014 tarihli ve 29214 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin “Çerçeve hesap planının genel yapısı” başlıklı 46’ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik’teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik’te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin “Mali tabloların hazırlanması” başlıklı 484 ve “Mizan cetveli ve düzenlenecek temel mali tablolar ile diğer mali tablolar” başlıklı 485’inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar

- 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
- 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
- 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
- 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın "Verilecek defter, mali tablo, belge ve bilgilerin çeşitleri" başlıklı 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın "Diğer belgelerin verilme yeri, süresi ve usulleri" başlıklı 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen

denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

İdare organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları, organizasyon şemasına bağlı olarak hazırlanan görev ve çalışma yönetmelikleri ile diğer yönetmelikler ve yönergeler hazırlanarak tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir.

İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterli düzeyde yapılmaktadır.

Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve çalışanlara duyurulmuştur.

Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiş ve kurum çalışanlarına duyurulmamıştır.

Risk Değerlendirme Standartları

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 41'inci maddesinde yer alan "...Nüfusu 50.000'in altında olan belediyelerde stratejik plân yapılması zorunlu değildir." hükmüne istinaden Kamu İdaresi tarafından stratejik plan hazırlanmamıştır.

İdare performans programı hazırlanmamıştır.

İdare iç kontrol risklerini belirlememiştir.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, hata riskini ve hileli işlemleri en aza indirebilmek amacıyla, görevler farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur.

İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik çalışmalar kapsamında kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmemiştir.

Kontrol faaliyetlerinin etkinliği düzenli olarak gözden geçirilmediğinden dolayı yeterli değildir.

İdarede ön mali kontrol sistemi mevcut değildir.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır.

İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı yoktur.

İzleme Standartları

İdarede iç kontrol sisteminin değerlendirilmesine yönelik bir çalışma yoktur. İdare bünyesinde iç denetim birimi kurulmamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

İvrindi Belediyesi 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Satış Yapılan Arsa ve Arazilerin Hatalı Muhasebeleştirilmesi

İdare tarafından satış gerçekleştirilen arsa ve arazilerin hatalı muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "250 Arazi ve arsalar hesabı" başlıklı 188'inci maddesine göre arsa ve araziler hesabının, kamu idarelerinin her türlü arazi ve arsaları ile bunlardan tahsise konu edilenler için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Anılan Yönetmelik'in "Hesabın işleyişi" başlıklı 189'uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin 1 numaralı alt bendinde; satılan arsa ve arazilerin, bir taraftan kayıtlı değeri 250 Arsa ve Araziler Hesabı'na ve satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumlu fark 600 Gelirler Hesabına alacak; satış bedeli 100 Kasa Hesabı veya 102 Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç ve satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumsuz fark ise 630 Giderler Hesabına borç; diğer taraftan satış bedeli 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Yönetmelik'in 189'uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin 2 numaralı alt bendinde ise taksitle satılan arsa ve arazilerin, kayıtlı değeri bu hesaba, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumlu fark 600 Gelirler Hesabına alacak, satış bedelinden doğan alacaklar ilgisine göre 127 Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı veya 227 Diğer Faaliyet Alacakları Hesabına, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumsuz fark 630 Giderler Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

Belediyenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde, peşin satılan arsa ve arazilerle ilgili olarak 127 Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı'na yılı içerisinde toplamda 12.527.726 TL kayıt yapıldığı görülmüştür.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümlerinde belirtildiği üzere arsa ve arazi satışı yapılırken peşin satılan arsa ve araziler ile taksitli satılanlar arasında muhasebe kayıtları açısından farklılık bulunmaktadır.

Peşin olarak satılan arsa ve arazilerin muhasebe kayıtları yapılırken 127 Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı'nın kullanılmaması bunun yerine ilgisine göre 100 Kasa Hesabı veya 102 Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara kayıt yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: Maddi Duran Varlıklar İçin Ayrılan Amortismanların Hatalı Hesaplanması

Amortisman tabi bazı maddi duran varlıklar için amortisman ayrılmadığı, bazı maddi duran varlıklar için kayıtlı değerinden fazla amortisman ayrıldığı, muhasebe hesaplarında kayıtlı olmayan varlıklar için birikmiş amortisman hesabının kullanıldığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 25 Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubuna ilişkin 187'nci maddesinin (ç) bendinde bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılacağı; bu Yönetmelik kapsamındaki kamu idarelerince muhasebe sistemine dahil edilen maddi duran varlıklardan hangilerinin amortisman tabi tutulacağı ve bunlara ilişkin uygulanacak amortisman süre, yöntem ve oranları ile ilgili olarak Maliye Bakanlığınca belirlenen esas ve usullerin uygulanacağı belirtilmiştir; "Tutulacak Diğer Defterler" başlıklı 18'inci bölümünün 491'inci maddesinde ise Duran Varlıklar Amortisman Defteri mahalli idareler tarafından tutulacak defterler arasında sayılmıştır.

Maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi için kullanılan 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı da aynı Yönetmelik'in 202'nci ve 203'üncü maddelerinde açıklanmıştır.

Amortisman ve tükenme payı ayrılmasına ilişkin usul ve esaslar ile uygulanacak amortisman ve tükenme payının süre, yöntem ve oranlarının neler olacağı ise 04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan "Amortisman ve Tükenme Payları" başlıklı 47 sıra numaralı Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği ile belirlenmiş olup Tebliğ'in 9'uncu maddesinde amortisman tabi her bir varlığın Tebliğ ekinde (Ek-2) yer alan Duran Varlıklar Amortisman Defterine kaydedileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemeler neticesinde aşağıdaki tabloda gösterildiği üzere; bazı duran varlıklar için amortisman ayrılmadığı, kayıtlı değerlerinden fazla amortisman ayrılan taşınırılar ile muhasebe hesaplarında kayıtlı olmadığı halde amortisman ayrılan varlıklar bulunduğu görülmüştür.

Tablo 8: Hatalı Amortisman Tablosu

Hesap Kodu	Hesap Adı	Varlıkların Kayıtlı Değeri (TL)	Ayrılan Amortisman (TL)
251.xx.20.06.	Pazar Yeri	1.642.976,24	0,00
251.xx.20.08.	Umuma Ait Binalar	51.148,80	0,00

252.xx.99..	Diğer Binalar	393.024,00	0,00
252.xx.xx.02.99	Diğer	3.317.212,23	0,00
252.xx.xx.04.01	Yurt ve Pansiyonlar	253.081,79	0,00
252.xx.xx.05.99	Diğer	2.707.328,67	0,00
252.xx.xx.06.99	Diğer	120.076,80	0,00
255.06.04..	Güzel Sanat Eserleri	35.406,00	0,00
253.03.03..	Kurtarma Amaçlı Cihaz ve Aletler	0,00	9.841,20
255.07.02..	Basılı Yayınlar	32.189,00	294.490,65
255.08.04..	Okul Bahçesi ve Oyun Demirbaşları	26.196,00	259.189,65
255.99.03..	Sergileme ve Tanıtım Amaçlı Taşınır	0,00	775,00

Buna göre 2024 yılı bilançosunda; amortismanına tabi 8.520.254,53 TL değerindeki varlıklar için amortisman ayrılması nedeniyle ayrılması gereken tutarlar kadar 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının eksik, ilgili maddi duran varlıkların net değerlerinin fazla; maddi duran varlıkların kayıtlı değerinden fazla amortisman ayrılması ve muhasebe hesaplarında kayıtlı olmayan varlıklar için amortisman ayrılması nedeniyle 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının 505.911,50 TL fazla, 2024 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosunda da yılı amortisman giderleri 630.13 hesabı itibarıyla eksik gösterilmesine neden olunmuştur.

Bu itibarla, duran varlıklara ilişkin olarak ilgili mevzuatları doğrultusunda envanter çalışmalarının yapılması ve amortismanına tabi olan varlıklar için amortisman tebliğlerine uygun olarak amortisman ayrılması gerekmektedir.

BULGU 3: Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresine Devredilen Su ve Kanalizasyon Hatlarının Mali Tablolarda Yer Alması

Balıkesir İlinin büyükşehir belediyesi olmasıyla birlikte Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (BASKİ) kurulmuş ve şehre ait tüm su ve kanalizasyon altyapısı bu kuruma devredilmiş olmasına rağmen İdare mali tablolarında 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı başlığı altında su isale hatları, su kuyuları ve kanalizasyon hatlarına ilişkin kayıtların bulunduğu görülmüştür.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un "Devir işleri" başlıklı 26'ncı maddesinde; "... bu kanunun 1 inci maddesinin 2 nci fıkrası gereğince Bakanlar Kurulu Kararı ile su ve kanalizasyon işleri İSKİ'ye verilecek belediye ve köyler ile yakın çevresindeki belediye ve köylerin İstanbul Belediyesine bağlanmaları halinde bu belediye ve köylerin mevcut su, kanalizasyon tesisleri ve bunlarla ilgili

taşınır ve taşınmaz malları, hak ve borçları ve personeli tüm özlük hakları ile birlikte bir protokolle İSKİ'ye devredilir.” denilmekte olup,

Kanun’un Ek 5’inci maddesinde ise bu Kanun’un diğer büyükşehir belediyelerinde de uygulanacağı belirtilmiştir.

Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü, Bakanlar Kurulu’nun 31.03.2014 tarih ve 28958 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 13.03.2014 tarih ve 2014/6072 sayılı kararı ile kurulmuştur.

Yapılan incelemede, Balıkesir Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde yer alan tüm su ve kanalizasyon altyapısının BASKİ’ye devredilmiş olmasına rağmen İvrindi Belediyesi’nin 31.12.2024 tarihli bilançosunda 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı başlığı altında 6.538.788,99 TL tutarında su isale hatları, su kuyuları ve kanalizasyon hatları ile bunlara ilişkin olarak toplam 123.766,26 TL tutarında amortisman kaydının bulunduğu görülmüştür.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun kapsamında BASKİ’ye devredilen ve İdarenin mülkiyetinde bulunmayan su kuyuları ile su ve kanalizasyon hatlarının mali tablolarda yer almaması gerekmektedir.

BULGU 4: İller Bankası Sermaye Payının Enflasyon Muhasebesi Kapsamında Değerlendirilmesi

İdarenin 240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında kayıtlı İller Bankası sermaye payına enflasyon muhasebesi uygulanarak 2.060.943 TL ilave edildiği görülmüştür.

İller Bankası 5411 sayılı Bankacılık Kanunu uyarınca kalkınma ve yatırım bankası statüsünde faaliyetlerini sürdürmekte olup muhasebe iş ve işlemlerini Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ile Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yayımlanan düzenlemeleri esas alarak yürütmektedir.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun 12.12.2023/10744 ve 11.01.2024/10825 sayılı kararlarında, bankalar ile finansal kiralama, factoring, finansman, tasarruf finansman ve varlık yönetimi şirketlerinin 31.12.2023 tarihli finansal tablolarına enflasyon düzeltmesi uygulanmayacağı ve 01.01.2025 tarihinden itibaren enflasyon muhasebesi uygulamasına geçileceği belirtilmiştir.

Ayrıca 6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun'un 13'üncü maddesinin beşinci fıkrası gereğince Banka sermayesi paylara bölünmemiştir. 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun'a göre Belediye adına Banka sermayesine eklenen pay, diğer tüm paydaşlar ile birlikte kümülatif olarak kayıtlanmaktadır.

Bu kapsamda 2024 yılı mali tablolarına, Bankacılık Düzenleme Denetleme Kurulu ve Kamu Gözetimi Kurulu kararları gereği enflasyon düzeltmesi uygulanmaması gerekmektedir.

Bilançoda İller Bankasına ait "240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı"na enflasyon muhasebesi farkı olarak ilave edilen tutarın kayıtlardan çıkarılması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Dönüşüm Projeleri Özel Hesabına Kaydedilen Tutarın Bir Kısımının Amacı Dışında Kullanılması

Dönüşüm projeleri özel hesabına kaydedilen ve dönüşüm uygulamalarında kullanılması gereken tutarın bir kısmının İdarenin cari harcamalarında kullanıldığı anlaşılmıştır.

İvrindi ilçesi sınırları içerisinde yer alan 14 adet taşınmaz Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca 09.03.2022 tarih ve 3145487 sayılı Olur ile 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında "Rezerv Yapı Alanı" olarak belirlenerek 07.07.2022 tarihinde İvrindi Belediye Başkanlığına, bahsi geçen taşınmazlarda 6306 sayılı Kanun kapsamında yürütülecek uygulamalar neticesinde elde edilecek gelirin, 6306 sayılı Kanunun Uygulama Yönetmeliği'nin 15'inci maddesinin onikinci fıkrasına istinaden İdare nezdinde açılacak dönüşüm projeleri özel hesabına aktarılması ve bu gelirin 6306 sayılı Kanun kapsamında yapılacak dönüşüm uygulamalarında kullanılması kaydı ile bedelsiz olarak devredilmiştir.

02.09.2022 tarihli Belediye Meclis Kararı ile ilgili taşınmazların satılmasına karar verilmiştir.

İdarece 21.09.2022 tarihli yazı ile anılan taşınmazların satışı konusunda Bakanlık (Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğü) görüşü talep edilmiş olup cevabi

yazıda, taşınmazların satışından elde edilecek gelirin 6306 sayılı Kanun kapsamında yapılacak iş, işlem ve uygulamalarda kullanılmak üzere İdare nezdinde bulunan dönüşüm projeleri özel hesabına gelir kaydedilmesi şartıyla söz konusu taşınmazların satış işlemine muvafakat edilmekle birlikte satış bedelinin dönüşüm projeleri özel hesabına gelir kaydedildiğine dair Bakanlığa bilgi verilmesi halinde taşınmazlar üzerindeki şerhin terkin edilmesinin sağlanacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, 05.12.2023 tarihli Encümen Kararı ile 1 adet taşınmazın 9.655.000 TL bedel ile satıldığı, bedelinin yarısının peşin kalanının 6 eşit taksitte ödendiği, tahsilatın dönüşüm projeleri hesabına kaydedildiği ve Bakanlığa bildirildiği görülmüştür.

Bununla beraber dönüşüm uygulamalarında kullanılması gereken tutarın 5.155.000 TL'lik kısmının İdarenin cari harcamaları kapsamında kullanıldığı tespit edilmiştir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nca 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında "Rezerv Yapı Alanı" olarak belirlenerek İvrindi Belediye Başkanlığına devredilen ve satışı sonucunda dönüşüm projeleri özel hesabına gelir kaydedilmesi gereken tutarın mezkur Kanun kapsamında yapılacak dönüşüm uygulamaları dışında kullanılmaması gerekmektedir.

BULGU 2: Kül-Cüruf Satışı İhale Şartname ve Sözleşmesinde Kesin Teminat Alınmamasına İlişkin Hüküm Olması

İvrindi Belediye Başkanlığının Kül-Cüruf Satışı İhale Şartnamesinde kesin teminat alınmamasına ilişkin hüküm olduğu görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kesin teminat" başlıklı 54'üncü maddesinde; taahhüdün, sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak amacıyla, sözleşme yapılmasından önce müteahhitten ihale bedeli üzerinden hesaplanmak suretiyle %6 oranında kesin teminat alınacağı belirtilmiştir.

İvrindi Belediye Başkanlığının Kül-Cüruf Satışı İhale Şartnamesi'nin;

"Satış işlemleri ve ödeme şekli" başlıklı 22'nci maddesinde; "22.1. ... satış bedelinin tamamını peşin ödeyebileceği gibi en az %25'i peşin, kalanı sözleşme tarihinden itibaren en az 120 gün geçerli banka teminat mektubu vermek şartıyla taksitli olarak ödeyebilir.",

...

“22.4. Taksitli satış sözleşmesi düzenlenmesi halinde satış bedelinin %25’i peşin alındığından ayrıca kesin teminat alınmayacaktır.”

“Teminatların iadesi” başlıklı 14’üncü maddesinde “e) Taksitli satış sözleşmesi düzenlenmesi halinde taksit tutarlarını karşılayacak miktarda ve en az satış sözleşmesinden sonra 120 gün geçerli banka teminat mektubu verilir.”

hükümleri yer almaktadır.

Müteahhit ile imzalanan Sözleşmenin 9’uncu maddesinde; sözleşme bedelinin %25’i peşin ve kalanı üç eşit taksit olmak üzere ödeme planı oluşturulmuştur.

Sözleşmenin teminata ilişkin 10’uncu maddesinde satış bedelinin %25’i peşin alındığından ayrıca kesin teminat alınmadığı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; müteahhidin satış bedelinin %25’ini peşin ödediği, kalan taksitleri vadesinde ödemediği, İdare’nin müteahhitten kesin teminat almadığı gibi şartnamede belirtildiği üzere satış bedelinin taksitle ödenmesi halinde peşin ödenen tutarı aşan kısma ilişkin olarak yüklenici tarafından sözleşme tarihinden itibaren en az 120 gün geçerli banka teminat mektubu verme yükümlülüğünün de yerine getirilmediği anlaşılmıştır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinden anlaşılaçağı üzere, kesin teminat alınması İdarenin inisiyatifine bırakılmış bir tasarruf olmayıp taahhüt edilen işin, sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesini teminen müteahhitten alınması gereken tutardır.

İdare tarafından ihale kapsamındaki işlerde sözleşme yapılmasından önce müteahhitten ihale bedeli üzerinden hesaplanmak suretiyle %6 oranında kesin teminat alınması, şartname ve sözleşmelere bunun aksine hükümler konulmaması gerekmektedir.

BULGU 3: İdari Para Cezalarının Takip ve Tahsil Edilmemesi

İmar mevzuatı uyarınca, Belediye Encümenince uygulanan idari para cezalarının bir kısmının takip ve tahsil edilmediği görülmüştür.

3194 sayılı İmar Kanunu’nun “İdari müeyyideler” başlıklı 42’nci maddesinde; *“Bu maddede belirtilen ve imar mevzuatına aykırılık teşkil eden fiil ve hallerin tespit edildiği tarihten itibaren on iş günü içinde ilgili idare encümenince sorumlular hakkında, üstlenilen her bir sorumluluk için ayrı ayrı olarak bu maddede belirtilen idari müeyyideler uygulanır...”* denilmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun “Gelirlerin toplanması sorumluluğu” başlıklı 38’inci maddesinde; kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanların, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumlu olduğu belirtilmiştir.

3194 sayılı Kanun’un 42’nci maddesi uyarınca idarece düzenlenen ve muhatabına tebliğ edilen idari para cezalarının (imar/inşaat para cezalarının) ne kadarlık bir sürede ödenmesi gerektiğine ilişkin olarak, 3194 sayılı Kanunda ve Uygulama Yönetmeliklerinde hüküm bulunmamaktadır.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun’un 37’nci maddesinde; eğer kanunda amme alacağının ödenmesi için özel bir süre belirlenmemişse amme alacağının Maliye Bakanlığınca belirlenecek usule göre yapılacak tebliğden itibaren bir ay içinde ödenmesi gerektiği belirtilmektedir. Bu ödeme müddetinin son günü amme alacağının vadesi günüdür. İmar Kanunu’nda ödeme için özel bir süre öngörülmediğinden, imar para cezalarının muhatabına tebliğinden itibaren bir ay içerisinde ödenmesi gerekmektedir. Bir aylık süre içinde ödenmeyen para cezası, kesinleşmekte ve ödeme emri ile takip edilebilecek hale gelmektedir.

Yapılan incelemede, 3194 sayılı Kanun’un 42’nci maddesi uyarınca 13.05.2022 ve 01.11.2022 tarihlerinde Encümen tarafından verilen imar para cezalarının takip ve tahsilatının yapılmadığı görülmüştür.

3194 sayılı Kanun’un 42’nci maddesi uyarınca kamu geliri niteliğindeki idari para cezalarının takip ve tahsili sağlanmalıdır.

BULGU 4: Ulusal Bayram Gününde Çalışan İşyerlerinden Çalışma Ruhsatı Harcının Tahsil Edilmemesi

İdare tarafından ulusal bayram günü çalışmaları izne bağlı iş yerlerinden tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcının tahsil edilmediği görülmüştür.

01.07.2017 tarihli ve 30111 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 7033 sayılı Sanayinin Geliştirilmesi ve Üretimin Desteklenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un 12’nci maddesinde;

“26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 58 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Hafta tatili ve ulusal” ibaresi “Ulusal” şeklinde değiştirilmiş ve 14/1/2015 tarihli ve 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlemesi Hakkında Kanunun 25 inci

maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.” hükmü yer almaktadır. Anılan değişiklik neticesinde; 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’nun “Konu” başlıklı 58’inci maddesinde; “Ulusal bayram günlerinde çalışmaları belediyelerce izne bağlı işyerlerine ruhsat verilmesi, Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcına tabidir.” ifadesi yer almıştır.

2464 sayılı Kanun’un “Mükellef” başlıklı 59’uncu maddesinde; harcın mükellefinin, kendisine çalışma ruhsatı verilen gerçek veya tüzelkişi olduğu, “Harcın tarifesı” başlıklı 60’ıncı maddesinde ise harcın tutarının işin mahiyetine göre Kanun’da belirtilen sınırlar dahilinde 96’ncı madde uyarınca tespit edileceğı belirtilmiştir.

Öte yandan, 2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun’un 2’nci maddesinde ulusal bayram olan 29 Ekim günü özel iş yerlerinin kapanmasının zorunlu olduğuna hükmedilmiştir.

Anılan mevzuat hükümleri uyarınca ulusal bayram gününde çalışmalarına izin verilen iş yerlerinin mükelleflerinin, tatil günlerinde çalışma ruhsat harcını, 2464 sayılı Kanun’un “Mükellefiyet dönemi ve harcın ödenmesi” başlıklı 61’inci maddesinde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde ilgili belediyeye ödemesi gerekmektedir.

Yapılan inceleme sonucunda, İdare tarafından ulusal bayram gününde çalışmalarına izin verilen iş yerlerinden bahse konu harcın tahsil edilmediğı tespit edilmiştir.

İdarenin gelir kaybına uğramamasını teminen ulusal bayram gününde çalışmaları izne bağlı iş yerlerinden tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcının tahsil etmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Yapım İşinde Kesin Teminat Mektubunun Süresinin Dolmasına Rağmen Kesin Teminat Alınmadan İşe Devam Edilmesi

Geçici kabulü yapılmayıp devam eden yapım işinde, kesin teminat mektubunun süresinin dolarak hükümsüz kalmasına rağmen kesin teminat alınmadan işe devam edildiğı tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun;

43’üncü maddesinde; taahhüdün sözleşme ve ihale dokümanı hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak amacıyla, sözleşmenin yapılmasından önce ihale üzerinde kalan istekliden ihale bedeli üzerinden hesaplanmak suretiyle %6 oranında kesin teminat alınacağı,

35'inci maddesinde; kesin teminat mektuplarının süresinin ihale konusu işin bitiş tarihi dikkate alınmak suretiyle idare tarafından belirleneceği,

belirtilmiştir.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "Kesin teminat ve ek kesin teminatların geri verilmesi" başlıklı 13'üncü maddesinde; taahhüdün, sözleşme ve ihale dokümanı hükümlerine uygun olarak yerine getirildiği ve yüklenicinin bu işten dolayı idareye herhangi bir borcunun olmadığı tespit edildikten sonra alınmış olan kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların;

Yapım işlerinde; varsa eksik ve kusurların giderilerek geçici kabul tutanağının onaylanmasından sonra yarısının, Sosyal Sigortalar Kurumundan ilişiksiz belgesi getirilmesi ve kesin kabul tutanağının onaylanmasından sonra kalanının yükleniciye iade edileceği,

hüküm altına alınmıştır.

Yapım işleri Genel Şartnamesi'nin "Kesin teminatın iadesine ait şartlar" başlıklı 45'inci maddesinde; taahhüdün, sözleşme ve ihale dokümanı hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesinden ve varsa işe ait eksik ve kusurların giderilerek geçici kabul tutanağının onaylanmasından ve yüklenicinin bu işten dolayı idareye herhangi bir borcunun olmadığı tespit edildikten sonra, alınmış olan kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların yarısının; kesin kabul tutanağının onaylanmasından sonra ise kalanının, yükleniciye iade edilebilmesi için Sosyal Güvenlik Kurumundan ilişiksizlik belgesi getirilmesinin zorunlu olduğu belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; "İvrindi Belediyesi Yarı Olimpik Yüzme Havuzu Yapım İş'i"nde 408.000 TL tutarlı kesin teminat mektubu alınarak 03.12.2021 tarihinde sözleşme imzalanmıştır. Sözleşmeye göre iş bitim tarihi 05.08.2022 olup, teminat mektubunun süresi 18.08.2022'dir. Ancak daha sonra verilen süre uzatımları ile en son iş bitim tarihi 18.07.2024 olmuş ve bu tarihten sonra cezalı çalışma süresine girilmiştir. Teminat mektubunun süresi 18.08.2022 tarihinde bitip hükümsüz kalmasına rağmen, 2024 yılı sonu itibarıyla geçici kabulü yapılmamış olan söz konusu işe kesin teminat alınmadan devam edilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılaacağı üzere; İdare kesin kabul tarihini de kapsayacak şekilde işin sözleşme ve ihale dokümanı hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesine kadar teminat mektubunun süresinin uzatılmasını sağlamakla zorunlu olduğu

halde bu yükümlülüğünü yerine getirmemiştir. Söz konusu işte, işin bitiş tarihi dikkate alınarak kesin teminatın alınması sağlanmalıdır.

BULGU 6: Harcama Pusulası Karşılığında Yapılan Ödemelerinin Yaygınlık ve Süreklilik Arz Etmesi

Doğrudan temin kapsamında yaptırılan yapım işlerinin işçilik bedellerinin harcama pusulası karşılığında yapılan ödemelerinin yaygınlık ve süreklilik arz ettiği görülmüştür.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun 234’üncü maddesinde; vergiden muaf esnaftan alınan mal ve hizmetler için gider pusulası düzenleneceği hüküm altına alınmıştır. Vergiden muaf esnaf konusu da 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu’nun 9’uncu maddesinde düzenlenmiş olup, maddede kimlerin vergiden muaf esnaf olarak nitelendirilecekler sayılmıştır. Söz konusu maddede önemli bir belirlemeye yer verilerek; söz konusu işleri gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine bağlılık arz edecek şekilde yapanların esnaf muaflığından faydalanamayacakları belirtilmiştir.

Uygulamada idareler süreklilik göstermeyen ve kendilerine bağlılık arz etmeyen kişiler tarafından ifa edilen bazı işçilik bedellerini harcama pusulası ile tevsik etmek suretiyle ödeyebilmektedirler.

15.08.2007 tarih ve 26614 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği”nin 3’üncü maddesinde de; kanunen fatura veya fatura yerine geçen belgeleri düzenlemek zorunda olmayanlardan yapılan alımlarda, idarelerce Yönetmelik eki 1 örnek numaralı “harcama pusulası” düzenlenerek ödeme belgesi ekine bağlanacağı hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat kapsamında harcama pusulası düzenlenecek işlere dair yapılması gereken vergi tevkifatları 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu’nun 94’üncü maddesinde düzenlenmiştir.

Mevzuat lafzı kapsamında harcama pusulası ile belgelendirilebilecek işlemler sınırlı olmakla birlikte, İdarede yasal lafzının çok üstünde bir uygulama alanı bulmuştur.

Yapılan incelemede; kaldırım parke taşı döşeme ve tadilat işçilik bedelleri ile bina yapım işleri işçilik bedellerinin harcama pusulası karşılığında yapılan ödemelerinin sürekli ve olağan hale geldiği tespit edilmiştir.

Mevzuatta “süreklilik” ve “bağlılık” arz etmeyen işlerdeki ödemelerin harcama pusulası ile tevsik edilmesine olanak sağlanmışken İdarede; “süreklilik” ve “bağlılık” içeren işlerde dahi harcama pusulası kullanılarak ödemede bulunulmuştur.

Burada alınan hizmetin içerdiği “süreklilik” ve “bağlılık” unsurlarının işçi – işveren ilişkisi doğurduğu göz ardı edilmektedir. Ancak İdarede istihdam maliyetlerine (artan oranlı gelir vergisi tarifesine göre hesaplanan gelir vergisi, damga vergisi, işçi ve işveren sigorta primleri ile işçi ve işveren işsizlik sigortası primleri ile işçi çalıştırılması sonucunda ortaya çıkabilecek ek yükümlülükler v.b.) katlanmamak için ilgili kişileri ücretli/sigortalı olarak değil de arızı nitelikte serbest meslek hizmeti alınan kişiler olarak göstermek uygulaması olağan hale gelmiştir. Yapılan işler incelendiğinde; işlerin çoğunun adına harcama pusulası düzenlenen kişilerin de söz konusu işlerin ifası için işçi istihdam etmesi gerektirecek büyüklükte olduğu anlaşılmaktadır.

Gelir Vergisi Kanunu’nun 61’inci maddesine göre; işverene tabi olmak ve belirli bir iş yerine bağlı olmak, işverenin emir ve talimatları ile hareket etmek ücretin önemli unsurlarıdır. Bu unsurları taşıyan ödemelerin harcama pusulası ile tevsik edilmesi, bu ödemelere konu işleri yapanların ise bordroya alınmaması (sigortalı olarak çalıştırılmamaları) mümkün görülememektedir.

Birden fazla işçi istihdam edilen önemli büyüklükteki yapım işleri işçilikleri ile ilgili konularda; iş hukuku ve sigorta mevzuatı uygunluk açısından daha hassas hareket edilmesi ve harcama pusulası ile ödeme yapma uygulamasının amacına uygun kullanılması gerekmektedir.

BULGU 7: Maden İşletmelerinden Alınması Gereken Belediye Payının Takibinde Eksiklikler Olması

İdare sınırları içerisinde faaliyette bulunan bazı maden işletmelerinden alınması gereken belediye payına ilişkin takibin ve tahsil işlemlerinin süresinde yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’nun “Müze Giriş Ücretleri ile Madenlerden Belediyelere Pay” başlıklı mükerrer 97’nci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde faaliyet gösteren maden işletmeleri tarafından yıllık satış tutarının %0,2’si nispetinde belediye payı ayrılacağı ve Devlet hakkının Hazineye ödenmesi sırasında bu payın ruhsat sahibi tarafından belediyeye ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

3213 sayılı Maden Kanunu'nun "Devlet hakkı" başlıklı 14'üncü maddesinde Devlet hakkının tamamının her yıl haziran ayının son gününe kadar ruhsat sahibi tarafından Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG) hesabına yatırılacağı ifade edilmiştir.

11.12.2022 tarih ve 32040 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Maden Yönetmeliği'nin "Belediye payı ödemesi" başlıklı 89'uncu maddesine göre ise; *"(1) Madenin tüvenan olarak üretildiği alanın belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde olması durumunda, üretilen madenin ocak başı satış tutarının %0,2'si belediye payı olarak ruhsat sahibi tarafından Haziran ayı sonuna kadar ilgili belediyeye ödenir. Ruhsat alanının birden fazla belediye sınırları veya mücavir alanı içerisinde kalması halinde belediye payı belediyelerin sınırları ve mücavir alanında üretilen maden miktarı dikkate alınarak oransal olarak belirlenerek ödenir.*

(2) Belediye payı, ilgili belediye tarafından takip edilir."

hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca belediye sınırları ve mücavir alanlar içerisinde faaliyet gösteren maden işletmelerinin yıllık satış tutarlarının %0,2 nispetindeki belediye payını haziran ayının son günü mesai bitimine kadar İdarenin hesabına yatırması gerekmektedir.

Bu kapsamda, MAPEG'den 2019-2023 yılları arasında İdaresi sınırları içerisinde faaliyet gösteren maden işletmeleri ile bunların satış tutarlarına ilişkin liste alınmıştır.

Yapılan incelemede, söz konusu maden işletmelerinden bir kısmının satış yaptığı ve hasılat elde ettiği ancak belediye payını kanuni süresinde yatırmadığı, İdarenin belediye sınırları içerisinde faaliyet gösteren maden şirketlerine ilişkin bilgileri takip edeceği e-Maden (Elektronik Madencilik İşlemleri Yönetim Bilgi Sistemi) uygulamasını 2025 yılında kullanmaya başladığı buna rağmen uygulamadaki eksiklikler nedeniyle belediye payının takibine ilişkin olarak istenen verilere ulaşamadığı, MAPEG'den yazılı olarak talep edilen liste üzerinden maden işletmelerine, ödenmeyen belediye paylarının faizi ile birlikte ödenmesine ilişkin yazı yazıldığı ve tahsilatın yazışmaların sonrasında yapıldığı, bazı maden işletmelerinin iki ayrı belediye sınırında faaliyet göstermekle birlikte İdareye gönderdikleri payın belediye sınırındaki üretime esas satış tutarı üzerinden hesaplanıp hesaplanmadığının tespit edilemediği görülmüştür.

İdare tarafından belediye sınırları ve mücavir alanlar içerisinde faaliyette bulunan maden işletmelerine ilişkin bilgilerin e-Maden uygulaması üzerinden takip edilmesi,

uygulamada eksiklik olması durumunda bu verilerin MAPEG'den temin edilmesi ve işletmelerin yıllık satış tutarlarının %0,2'si nispetinde hesaplanan belediye paylarının kanuni süresinde tahsilinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 8: İdarenin Norm Kadrosunun %14'ünün Kullanılarak, Personel İstihdamının Asıl Olarak Şirket Üzerinden Gerçekleştirilmesi

İdarede toplam norm kadro sayısının %14'ü gibi oldukça düşük bir oranda istihdam sağlanarak, personel istihdamının asıl olarak şirket üzerinden gerçekleştirildiği görülmüştür.

Belediyelerde personel istihdamı; memur, sözleşmeli personel ve işçi (sürekli işçi ve geçici işçi) olmak üzere 3 statüde yapılmaktadır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4/A maddesine göre memur statüsünde muhtelif unvanlarda personel, aynı Kanun'un 4/D maddesine göre işçi (sürekli işçi ve geçici işçi) personel ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesine göre sözleşmeli personel istihdam edilmektedir.

Öte yandan, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin (KHK) Geçici 24'üncü maddesi kapsamında belediye şirketlerinde işçi statüsünde personel istihdamı mümkün bulunmaktadır.

Belediyelerde memur ve 5393 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesine göre sözleşmeli personel pozisyonuna yapılacak olan alımlar ilk defa alım usulüne göre yapılmakta olup, söz konusu alımlar merkezi yerleştirme yoluyla atama veya ilgili idare tarafından yapılacak sınav yoluyla atama olmak üzere iki yöntemle yapılmaktadır.

Belediyelerde sürekli ve geçici işçi alımı, 09.08.2009 tarih ve 27314 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Kamu Kurum ve Kuruluşlarına İşçi Alınmasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" kapsamında İŞKUR aracılığıyla yapılmaktadır.

Belediyelerin personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımları sözleşmeleri kapsamında çalıştırılanlar, 375 sayılı KHK'nin Geçici 24'üncü maddesi uyarınca 02.04.2018 tarihi itibarıyla, belediye şirketlerinde işçi statüsüne geçirilmiştir. Bu kapsamda, idareler personel çalıştırılmasına dayalı hizmetlerini doğrudan hizmet alımı yöntemiyle bu şirketlere gördürmekte olup bu şirketlere yeni personel alımı ise, 375 sayılı KHK'nin Ek 20'nci

maddesine dayanılarak yürürlüğe konulan İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslara göre yapılmaktadır. Söz konusu Usul ve Esaslarda ise herhangi bir sınav şartı öngörülmemiştir.

22.02.2007 tarih ve 26442 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Belediye ve Bağlı Kuruluşları İle Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik uyarınca düzenlenen norm kadro cetvelinde, İdarenin 31.12.2024 itibarıyla toplam kadro sayısı 148 olup bu kadronun 21’i dolu 127’si boştur. İdarede ayrıca 5 kadrolu işçi ve 696 sayılı KHK uyarınca şirkette işçi statüsünde çalıştırılan 102 personel bulunmaktadır.

İdarenin norm kadro cetvelinde memur kadroları toplamı 148’in %14’ü dolu olup 2 başkan yardımcısı, 2 müdür, 3 şef, 2 VHKİ, 1 mühendis, 1 tekniker, 1 veteriner hekim, 2 zabıta memuru ve 7 sözleşmeli personel olmak üzere toplam 21 personel bulunmaktadır. Personel temini esas itibarıyla Belediye Şirketi “İvrindi Beltot Personel Hizmetleri San. Tic. Ltd. Şti.” üzerinden gerçekleştirilmektedir.

Norm kadro cetvelinde yer alan kadroların büyük bir kısmının boş olması, büyük bir risk teşkil etmektedir. 2024 yılının ilk yarısında mali işlemler tek harcama yetkilisi ve tek gerçekleştirme görevlisi tarafından gerçekleştirilmiştir. Mali hizmetler, zabıta müdürlüğü ve diğer bazı müdürlüklerde asli ve sürekli kamu hizmetleri söz konusu şirketin işçileri eliyle yürütülmektedir.

Gerek personel çalıştırmaya dayalı hizmet alım sözleşmesi kapsamında yapılan istihdam gerekse 375 sayılı KHK’dan sonra uygulamaya geçirilen belediye şirketlerindeki işçi statüsünde personel istihdamı, bazı mahallî müşterek kamu hizmetlerinin belediye teşkilatı dışında daha esnek ve verimli biçimde sunulması amacıyla getirilmiştir. Oysa, İdarede mevcut durumda, toplam norm kadro sayısının ancak %14’ü gibi oldukça düşük bir oranda istihdam sağlanarak, asli ve sürekli hizmetler şirket personeli eliyle gördürülür hale gelmiş ve şirket personeli destek personeli olmanın ötesine geçmiştir.

Asli ve sürekli kamu hizmetlerinin gördürülmesi amacıyla İdarede ihtiyaç duyulan nitelik, unvan ve sayıda personel istihdamının, öncelikle norm kadrosunda öngörülen kadroların değerlendirilmesi suretiyle sağlanması gerekmektedir.

BULGU 9: Hizmet Alımı Yoluyla Belediye Şirketinden İstihdam Edilen İşçi Personelin Zabıta Olarak Görevlendirilmesi

Belediye şirketinden hizmet alımı suretiyle işçi olarak istihdam edilen personelin İdare tarafından zabıta olarak görevlendirildiği görülmüştür.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Genel İlkeler" başlıklı 128'nci maddesinde, genel idare esaslarına göre yürütülen kamu hizmetlerinin gerektirdiği görevlerden asli ve sürekli nitelik taşıyanların, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle gördürüleceği hüküm altına alınmıştır.

11.04.2007 tarih ve 26490 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Belediye Zabıta Yönetmeliği"nin "Kuruluş" başlıklı 5'inci maddesinde, belediye zabıta teşkilatının 22/2/2007 tarihli ve 26442 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik hükümleri çerçevesinde belediye meclisi kararı ile oluşturulacağı; teşkilat oluşturulurken ihtiyaç duyulan nitelik, unvan ve sayıda personel istihdamının sağlanacağı, "Kadro ve Unvanlar" başlıklı 6'ncı maddesinde, belediye zabıta teşkilatı personel kadro ve unvanlarının Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik'e göre belirlenen zabıta daire başkanı, zabıta müdürü, zabıta şube müdürü, zabıta amiri, zabıta komiseri ve zabıta memuru unvanlı kadrolar ile hizmet için gerekli diğer kadrolardan oluşacağı ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Atama İzni ve Sınav Duyurusu" başlıklı 13'üncü maddesinde, atama yapılacak kadro unvan ve sayıları için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığından izin alınacağı, atama yapılacak boş zabıta memuru kadro sayıları ile bu kadroların sınıf ve derecelerini; sıralamaya esas olacak KPSS puan türü ile asgari puanı; başvuru tarihleri ile başvuru yöntemini; başvuru yapacak adayda aranılacak nitelikler ile istenilen belgeleri; yapılacak sınavın yeri, zamanı, türü, sınav konuları ve değerlendirme yöntemi ile gerekli görülen diğer hususları son başvuru tarihinden en az 30 gün önce Resmi Gazete ile Kamu İdaresinin ve Cumhurbaşkanınca belirlenen kurumun internet adreslerinde duyurması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Yapılan inceleme neticesinde, Zabıta Müdürlüğü personeli arasında belediye şirketinden hizmet yoluyla istihdam edilen personelin bulunduğu tespit edilmiştir.

Zabıta teşkilatının idari kolluk görev ve yetkisi olup, sunulan hizmet asli ve sürekli nitelik taşımaktadır. Bu sebepten ötürü zabıta teşkilatında görev yapacak personelin mesleğe kabulü, atamaları, görevde yükselmeleri gibi hususlar Belediye Zabıta Yönetmeliğinde düzenlenmiş olup, belediye şirketi üzerinden istihdam edilen işçilerin fiilen zabıta olarak görev yapmalarında açıkça mevzuata aykırılık bulunmaktadır.

Anayasanın 128’nci maddesine göre, genel idare esaslarına göre yürütülen ve süreklilik arz eden zabıta hizmetlerini yürütecek kamu görevlileri Belediye Zabıta Yönetmeliği’ne göre istihdam edilen personel olabileceğinden, bu hizmetlerin ilgili kişilerce verilmesi sağlanmalı, zabıta biriminin personel ihtiyacının giderilmesinde de Belediye Zabıta Yönetmeliğinde belirlenen sürecin işletilmesi gerekmektedir.

BULGU 10: Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Alımlarda Bütçeye Konulan Ödeneğin %10’unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 22’nci maddesinin (d) bendinde belirtilen parasal limitler dâhilinde yapılan harcamaların yıllık toplamının, 2024 yılı bütçesine bu amaçla konulan ödeneklerinin %10’unu, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aştığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun;

“Temel İlkeler” başlıklı 5’inci maddesinin dördüncü fıkrasında; bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün temel usuller olduğu, diğer ihale usullerinin Kanunda belirtilen özel hallerde kullanılabileceği,

62’nci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde; bu Kanun’un 21 ve 22’nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerinin %10’unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı,

hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümler çerçevesinde 22’nci maddede düzenlenen parasal limitler dahilinde büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin 622.756 TL’yi aşmayan ihtiyaçları bu kapsamdaki alımlardır.

31.12.2021 tarih 31351 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 62’nci Maddesinin (I) Bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Tebliğ”in “Genel Esaslar” başlıklı 4’üncü maddesinin;

İkinci fıkrasında; Kanunun 62'nci maddesinin (ı) bendine göre, Kanun kapsamında yer alan ve bütçe sahibi olan kamu idarelerinin; Kanun'un gerek 21'inci maddesinin (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeye ilişkin alımlar hariç 22'nci maddesinin (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unu Kurulun uygun görüşü olmadan aşamayacağı,

Üçüncü fıkrasında; Kanunun 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde bütçe sahibi olan kamu idareleri tarafından, yıllık bütçelerine bu amaçla konulan toplam ödenek tutarının dikkate alınacağı, mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine bu amaçla konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı %10 oranı hesaplanacağı,

Dördüncü fıkrasında; bütçe sahibi olan kamu idareleri tarafından %10 oranının aşılp aşılmadığının takip edilerek ödenek aktarılırken veya harcama yapılırken bu durumun göz önünde bulundurulacağı,

ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede 4734 sayılı 22'nci maddesinin (d) bendine göre yapılan alımlarda, bütçeye bu amaçla konulan ödeneklerinin %10'unun, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 9: Parasal Limit Dahilindeki Doğrudan Teminde Yüzde On Sınırının Aşılması

2024 yılı bütçesi ödenekler (TL)			
Mal	Hizmet	Yapım	Toplam
25.402.300,00	113.047.300,00	54.772.000,00	193.221.600,00
4734 sayılı Kanunun 22/d maddesi uyarınca yapılan harcamalar			
Mal	Hizmet	Yapım	Toplam
11.714.550,18	107.635.932,39	17.275.951,47	136.626.434,04

Görüleceği üzere, mal alımlarında toplam ödeneğin %46,11'i, hizmet alımlarında toplam ödeneğin %95,21'i, yapım işlerinde toplam ödeneğin %31,54'ü parasal limit dahilindeki doğrudan temin kapsamında kullanılarak %10 sınırı aşılmıştır.

Kamu İhale Kanunu'nun 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, bütçede bu amaçla tahsis edilmiş toplam ödeneklerin %10'unu aşmaması, aşımın söz konusu olabileceği durumlar için Kamu İhale Kurulundan önceden uygun görüş alınması gerekmektedir.

BULGU 11: Mülkiyeti İdareye Ait Taşınmazların İhalesiz Biçimde Kullandırılması

İdarenin mülkiyetinde bulunan otel ve kum çakıl ocağının ihalesiz biçimde Kamu İdaresi şirketine kullandırıldığı görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde, belediyelerin kira ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi işlemlerinin bu Kanun'da yazılı hükümlere göre yürütüleceği; 35'inci maddesinde de ihale usullerinden bahsedilmiş bu ihale usullerinin sırasıyla kapalı teklif, belli istekliler arasında kapalı teklif, açık teklif, pazarlık ve yarışma usullerinden oluştuğu, işin gereğine göre bu usullerden hangisinin uygulanacağı, bu Kanun hükümlerine uyularak idarelerince tespit edileceği hüküm altına alınmıştır.

İdarenin 2886 sayılı Kanun kapsamında bulunduğu ve taşınmaz mallarının kiraya verilmesi işlemlerinin, Kanun'da belirtilen ihale usullerinden işin gereğine göre İdare tarafından tespit edilecek ihale usulü uyarınca yürütülmesi gerekmektedir.

Yapılan inceleme neticesinde;

Mülkiyeti İdareye ait olan ve yeni yapılan Otelin işletilmesinin 25.09.2023 tarih 2023/66 sayılı Meclis Kararı ile alınmak suretiyle ihale yapılmadan, İvrindi Beltot Personel Hizmetleri San. Tic. Ltd. Şti.'ye bila bedel süresiz devredildiği,

Yine mülkiyeti İdareye ait olan otel ve kum çakıl ocağının her hangi bir meclis veya encümen kararı olmadan ve ihale yapılmadan İvrindi Beltot Personel Hizmetleri San. Tic. Ltd. Şti.'ye bila bedel kullandırıldığı,

tespit edilmiştir.

İdarenin mülkiyetinde bulunan taşınmazların, ihalesiz biçimde kiralama suretiyle kullandırılması mevzuata aykırılık teşkil etmekte olup taşınmazların 2886 sayılı Kanun hükümleri uyarınca belirlenen ihale usulleri çerçevesinde kiralanması gerekmektedir.

BULGU 12: Kiraya Verilen Taşınmazlara Ait Bazı Sabit Giderlerin İdarenin Bütçesinden Karşılanması

İdarenin mülkiyetinde bulunup kiraya verilen otel ve kum çakıl ocağının elektrik, su, yakıt, araç ve personel giderlerinin İdarenin bütçesinden karşılandığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun “Hesap verme sorumluluğu” başlıklı 8’inci maddesinde; *“Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır.”* denilmektedir.

Aynı Kanun’un 29’uncu maddesinde; gerçek veya tüzel kişilere kanunda veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde dayanağı olmadan kamu kaynağı kullandırılmayacağı ve menfaat sağlanamayacağı belirtilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 14’üncü maddesinde ise belediyelerin görev ve sorumluluk alanı mahalli müşterek nitelikte hizmetler çerçevesinde belirlenmiş; aynı Kanun’un 60’ıncı maddesinde belediyenin giderlerinin neler olabileceği sayılmış ve 61’inci maddesinde bütçe dışı harcama yapılamayacağı ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede;

Mülkiyeti İdareye ait İvrindi Beltot Personel Hizmetleri San. Tic. Ltd. Şti. tarafından işletilmekte olan otelin elektrik, su, doğalgaz, telefon, internet giderlerinin İdare bütçesinden ödendiği, ayrıca İdarede hizmet alımı suretiyle işçi olarak istihdam edilen 4 personelin, otelde görevlendirildiği,

Yine İvrindi Beltot Personel Hizmetleri San. Tic. Ltd. Şti. tarafından işletilmekte olan kum çakıl ocağında, İdarede hizmet alımı suretiyle işçi olarak istihdam edilen 8 personel görevlendirildiği, ayrıca İdareye ait 5 kamyon ve 1 iş makinasının kum çakıl ocağında çalıştığı,

tespit edilmiştir.

İdarenin sorumluluğunda bulunmayan taşınmazlara ait elektrik, su, doğalgaz, telefon ve internet giderlerinin taşınmazı kullanan kiracılar tarafından ödenmesi, bu kapsamda araç tahsisi yapılmaması ve personel görevlendirilmemesi gerekmektedir.

BULGU 13: Şirket Personelinin Arşiv Araştırmasının İşe Başladıktan Sonra Yapılması

İdare bünyesinde çalıştırılan şirket personelinin arşiv araştırmasının işe başladıktan sonra yapıldığı tespit edilmiştir.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 20'nci maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak çıkarılan İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar'ın "Şirket personelinde aranacak şartlar" başlıklı 4'üncü maddesinde; "*Şirketlerde işe alınacaklarda; ...6) Güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılmış olmak, ...şartları aranır.*" hükmü yer almaktadır.

7315 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu'nun "Hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılacaklar" başlıklı 3'üncü maddesine göre; "*Arşiv araştırması, statüsü veya çalışma şekline bağlı olmaksızın ilk defa veya yeniden memuriyete yahut kamu görevine atanacaklar hakkında yapılır.*" denilmektedir.

Kanun'un 4'üncü maddesinde arşiv araştırması sürecinde kişinin adli sicil kaydının, kolluk kuvvetleri tarafından hâlen aranıp aranmadığının, hakkında herhangi bir tahdit olup olmadığının, kesinleşmiş mahkeme kararları ve 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 171'inci maddesinin beşinci ve 231'inci maddesinin onüçüncü fıkraları kapsamında alınan kararlar ile kişi hakkında devam eden veya sonuçlanmış olan soruşturma ya da kovuşturmalar kapsamındaki olguların ve hakkında kamu görevinden çıkarılma ya da kesinleşmiş memurluktan çıkarma cezası olup olmadığının tespit edildiği belirtilmiştir.

Kanun'un 7'nci maddesine göre; yaptırılan arşiv araştırması sonucunda elde edilen verilerin değerlendirilmesi amacıyla Değerlendirme Komisyonu kurulacağı, arşiv araştırması sonucu elde edilen verilerin bu komisyona verileceği, Değerlendirme Komisyonunun da kendisine iletilen verilere ilişkin nesnel ve gerekçeli değerlendirmeleri yazılı olarak atamaya yetkili amire sunacağı açıklanmıştır.

Yapılan incelemede; İdarede 2024 yılında işe başlatılan 18 şirket personelinin tamamı hakkında arşiv araştırmasının işe başlatıldıktan sonra yaptırıldığı anlaşılmıştır.

İvrindi BELTOT Personel Hizmetleri Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.'nde işe alınarak İdare bünyesinde çalıştırılacak şirket personeli hakkında işe başlatılmadan önce arşiv araştırması yapılması, elde edilen verilerin oluşturulacak Değerlendirme Komisyonuna iletilmesi ve Komisyon değerlendirmelerinin yazılı olarak atamaya yetkili amire sunulmasına müteakip işe alım sürecinin tamamlanması gerekmektedir.

BULGU 14: Hurdaya Ayrılan Taşınırların Elden Çıkarılacak Varlıklar Hesabı Kullanılmadan Giderleştirilmesi

İdare tarafından hurdaya ayrılan dayanıklı taşınırların çıkış işlemlerine ilişkin muhasebe kaydında 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının kullanılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının niteliğini açıklayan 224'üncü maddesinde, bu hesabın çeşitli nedenlerle kullanıma olanaklarını yitiren maddi duran varlıkların izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır. Hesabın işleyişini açıklayan 225'inci maddede ise, kullanıma olanaklarını yitiren maddi duran varlıkların kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak; ayrılmış olan amortisman tutarının 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

2024 yılı içinde, İdarenin maddi duran varlıklarından taşınır işlem fişi düzenlenmek suretiyle kayıttan çıkarılma işlemi yapılan bir kısım taşınırlardan hurdaya ayrılanların veya imha edilmek üzere ayrılanların, yalnızca ilgili maddi duran varlık hesabı ve 630 Giderler Hesabı ile ilişkilendirilmek suretiyle çıkış kayıtlarının muhasebe işlemlerine yansıtıldığı görülmüştür.

294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının aracılığı olmadan gerçekleştirilen bu işlemler Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine aykırılık teşkil ettiği gibi söz konusu varlıklardan satışa konu olabileceklere ilişkin gelir takibine de engel olmaktadır.

Sonuç olarak, ekonomik ömrünü tamamlamış olan veya tamamlamadığı halde teknik ve fiziki nedenlerle alınış amaçları doğrultusunda kullanılması imkânı kalmayan dayanıklı taşınırlardan hurdaya ayrılanların çıkış işlemlerinde, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının kullanılması gerekmektedir.

BULGU 15: Taşınmaz Satış İhalelerine İlişkin Şartnamelerde Rekabet Ortamının Oluşmasını Engelleyen İfadelerin Bulunması

Belediyenin gerçekleştirdiği taşınmaz satış ihalelerine ait şartnamelerinde rekabeti engelleyici hususlara yer verildiği görülmüştür.

2286 sayılı Devlet İhale Kanunu “İlkeler” başlıklı 2’nci maddesine göre; ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması esastır.

01.08.2023 tarih ve 2023/54 sayılı Meclis Kararında mülkiyeti İdareye ait ilçe muhtelif mahallelerinde bulunan bazı taşınmazların satılması hususunda satışı yapılacak olan taşınmazların ilk ihalesine katılacak olanlarda “mahalle kütüğüne kayıtlı olması” şartının konulması, yapılan ilk ihalede talipli çıkmadığı takdirde 2. ihalede satışı yapılacak taşınmazlar için aynı şartın aranması, ancak 3. ihalede mahalle halkı dışındakilere de taşınmaz satışına izin verilmesine karar verildiği görülmüştür.

Bu karara istinaden satılmasına karar verilen 67 adet taşınmazın karar tarihinden itibaren 2024 yılı sonuna kadar 17 adedi Encümen Kararlarına istinaden açık artırma suretiyle satılmıştır.

Satılan taşınmazların satış şartnamelerinin “İhaleye katılacak istekliler” başlıklı 4’üncü maddesinde de Meclis Kararında yer alan mahalle kütüğüne kayıtlı olma şartı bulunmaktadır.

Meclis Kararına istinaden satış şartnamelerine eklenen ve ihaleye katılacak isteklileri mahalle kütüğüne kayıtlı olma şartı ile kısıtlayan hüküm açıkça rekabetin engellenmesine neden olmaktadır.

İdare açısından en yüksek menfaati teminen, satış şartnamelerine rekabeti engelleyici hükümler konulmaması ve bu kapsamda alınan Meclis Kararının iptal edilmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>